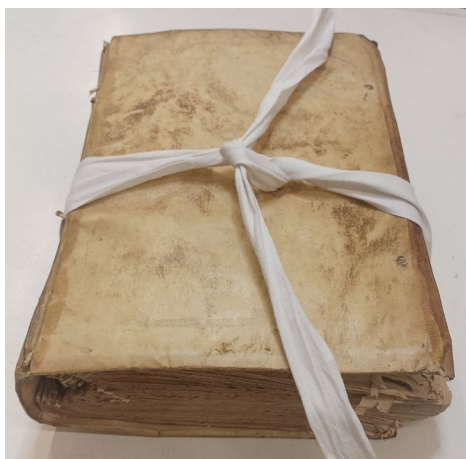


INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

PROCEDÈNCIA: CRAI Fons Antic, Universitat de Barcelona.
DATA INICI: Agost 2024
NOM OBJECTE: Llibre
TÍTOL: Obras
AUTOR: Francisco de Quevedo, 1580-1645
CRONOLOGIA: 1670 - 1671
SIGNATURA: XVII - 8595
FULLS/ PÀGINES: 690 pàgines.
MIDES: 24 cm.
SUPORT: pergamí i paper

ESTAT DE CONSERVACIÓ: Dolent



DESCRIPCIÓ:

Llibre amb enquadernació de pergamí i bloc format per 690 pàgines. Presenta un exlibris manuscrit cancel·lat de Paulí Matas (OSA) a la portadella, procedeix del convent de Sant Agustí de Barcelona. Oxidació general i brutícia superficial. Molts forats de corc a la zona central i als laterals del bloc. Tots els gravats són calcogràfics.

INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

Enquadernació: L'enquadernació és rústica de pergamí amb 3 nervis i trencafiles lligades a l'enquadernació. Els nervis surten pel queix en forma de "v". Hi ha restes de les betes de pell que feien de tanques i el pergamí se solapes. En el lloc trobem una resta d'etiqueta amb moltes pèrdues. Les trencafiles són de dos colors amb cadeneta, estan trencades i molt brutes. El lloc està desenganxat de la coberta anterior pel queix. Podem apreciar els nervis amb el cosit monacal i les xinxetes. Tota l'enquadernació presenta brutícia superficial i està arrugada.



Bloc de paper: El bloc del llibre està format per 690 pàgines lligades amb tres nervis simples de pell i amb el cosit monacal. Trobem un exlibris manuscrit cancel·lat de Paulí Matas (OSA) a la portadella. El bloc presenta una lleu oxidació i un atac molt greu de galeries de corc sobretot pels marges del llibre. Tots els gravats són calcogràfics. Presenta brutícia i pols superficial generalitzada.

INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24



Conseqüentment als treballs indicats es vol retornar al llibre la seva integritat física i estètica per preservar així el seu gran valor documental i cultural i fer possible la seva digitalització i manipulació per part dels investigadors que ho necessitin. Les intervencions de restauració es plantegen seguint criteris curatius, preventius i de reversibilitat dels materials.

INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

TRACTAMENT:

Paper

- Desmuntatge del bloc del llibre amb documentació pertinent.
- Neteja mecànica superficial amb gomes toves i paletina.
- Control del pH.
- Proves prèvies de solubilitat de tintes amb cotó humit.
- Desinfecció
- Neteja humida per immersió.
- Reintegració en humit amb polpa de paper sobre taula de succió.
- Consolidació del suport.
- Muntatge del bloc formant quadernets per poder cosir amb nervis de veta.

Enquadernació

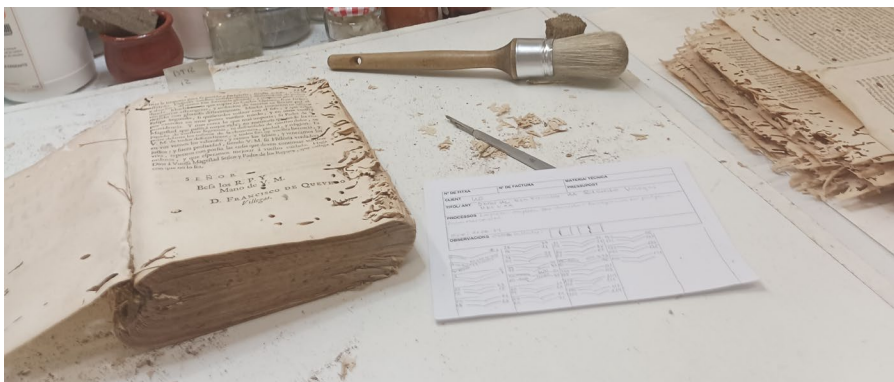
- Neteja mecànica superficial amb gomes i bisturí.
- Desencolat de les guardes originals i les etiquetes adherides.
- Neteja de les cobertes de pergamí amb cotó humit.
- Reintegració de les cantonades perdudes amb paper japonès per retornar la funcionalitat de la coberta.
- Relligat del bloc amb nervis de veta de cotó.
- Muntatge de les cobertes originals.
- Enllomat amb el pergamí original reintegrat amb paper japonès.
- Col·locació de les guardes originals a l'inici i final del bloc conservant el full manuscrit.

INFORME DE RESTAURACIÓ

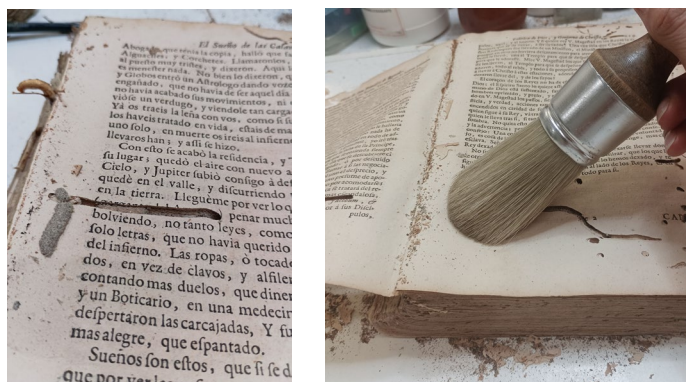
NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

PROCÉS DE RESTAURACIÓ:

- **Desmuntatge del bloc:** el primer de tot ha estat el desmuntatge del bloc amb la corresponent foliació. Per tal de poder desmuntar els quadernets s'ha hagut de retirar la cola antiga del llim mitjançant l'aplicació d'humitat i bisturí.



- **Neteja en sec:** pel que fa al paper, en primer lloc, s'ha realitzat una neteja mecànica superficial amb paletina i gomes toves i, puntualment, amb ajuda del bisturí allà on la resistència del paper ho permetia. La neteja del bloc ha estat puntual, en aquelles zones d'acumulació de brutícia.



- **Proves prèvies a la neteja:** per tal de determinar el processos a realitzar prèviament s'han fet un seguit de proves:

INFORME DE RESTAURACIÓ

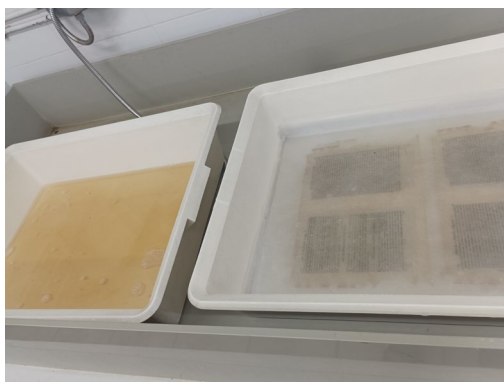
NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

Mesura del nivell pH del paper: s'ha escollit una pàgina representativa del conjunt , i el resultat ha estat de 6,73 pH. Per tant podem determinar que amb la neteja humida s'eliminarà la major part de la brutícia i d'altres elements oxidants solubles i s'aportarà al bany hidròxid càlcic per ajudar a protegir el paper d'una oxidació prematura.

Proves de solubilitat de les tintes: s'han realitzat proves de solubilitat amb l'aigua a les tintes manuscrites, als tampons i als gravats.



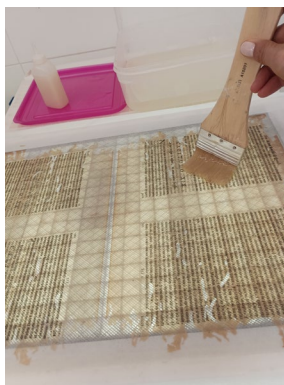
- **Neteja humida:** En primer lloc s'han desencolat les guardes adherides a les cobertes i s'han desenganxat les etiquetes. S'ha col·locat cada paper entre teixit no teixit, remay, dins les cubetes plenes d'aigua. S'ha canviat l'aigua diverses vegades fins comprovar que la brutícia soluble ja s'havia eliminat. Després s'han estès al moble assecador de paper per assecar les fulles de forma individual.



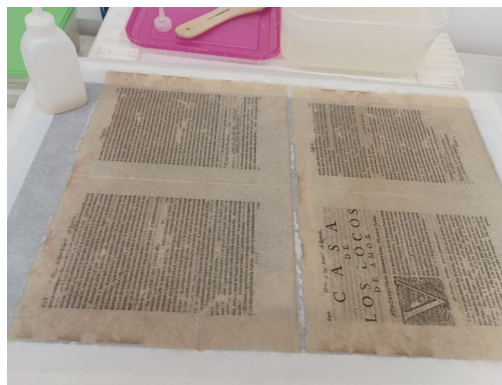
INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

- **Re aprest del suport de paper:** una vegada net i tractat el paper s'ha aplicat sobre la taula de succió la cola que, tant per la degradació pròpia del document com pel procés de rentat ha desaparegut. S'ha utilitzat metilcel·lulosa al 15% en aigua aplicada amb paletina. D'aquesta manera les fibres recobriran la seva resistència.



- **Reintegració del suport:** la reintegració s'ha realitzat en humit sobre la taula de succió utilitzant polpa de fibres de paper neutres barrejades amb metilcel·lulosa MH300. S'ha buscat un color de polpa semblant al del paper original per evitar un contrast visual desagradable. Una vegada reintegrat i fixada la polpa sota pes s'ha deixat assecar. Posteriorment, en sec s'han repassat manualment per eliminar els sobrants de polpa i s'han reintegrat amb paper japó els petits estrips o pèrdues que encara persistien.

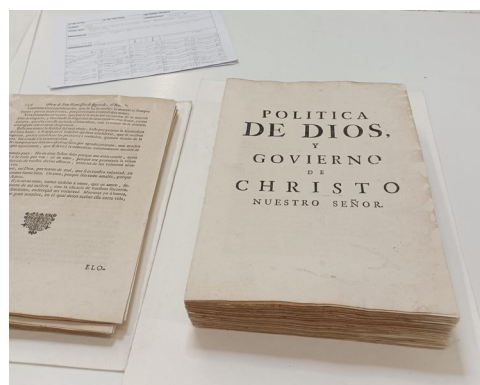


Reintegració amb polpa de paper

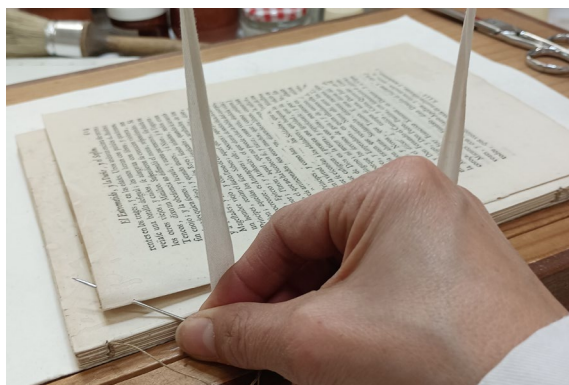
INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

- **Muntatge del bloc:** els quadernets de paper s'han tornat a plegar i ordenar tal com anaven abans de descosir el llibre. Una vegada ordenat el bloc del llibre s'ha cosit seguint el criteri utilitzat en el CRAI Taller de Restauració, mitjançant vetes de color blanc perquè el llibre tingui una fàcil obertura.



Ordenació dels quadernets



Cosit del bloc del llibre

- **Enquadernació:** Seguint els mètodes actuals de reintegració de pells i pergamins on s'opta pel paper japonès i no pels mateixos materials, hem refet les pèrdues de suport amb varies capes de paper japonès gruixut, tenyit i aprestat per tal de oferir la resistència necessària a la coberta del bloc. La pergamí s'ha netejat amb sec i després puntualment en humit amb un hisop amb aigua i alcohol al 50%. S'ha tornat a lligar al bloc del llibre pels nervis i les capçades que finalment s'han fet noves ja que el llibre era molt gran i les originals havien perdut la funció estructural. Els nervis s'han fet amb vetes de cotó de color blanc de forma que permeti

INFORME DE RESTAURACIÓ

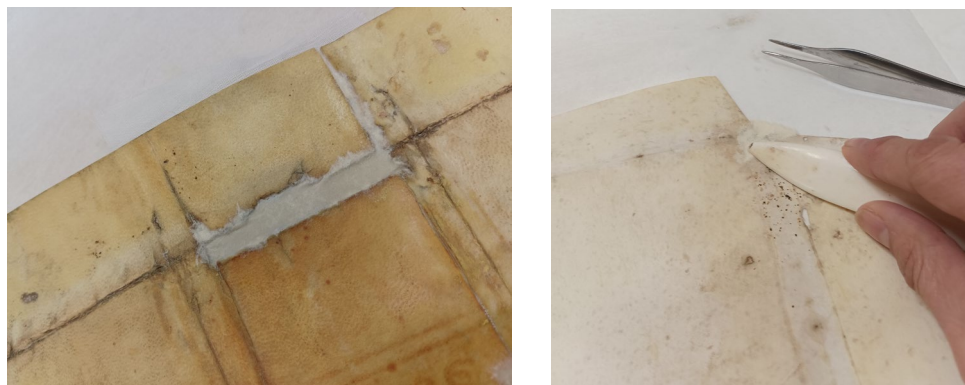
NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

la total obertura del llibre sense haver de forçar-lo, i el cosit s'ha fet saltat. S'han reproduït els nervis a les cobertes de forma ornamental.

Pel que fa a les capçades, se n'ha fet unes de dos colors amb cadeneta seguint el model original, amb ànima de pell i cordill de lli.



Neteja i reintegració del pergami



Reintegració de les pèrdues de pergami



Capçades noves de dos colors amb cadeneta seguint el model original

INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24



Muntatge del bloc, vetes noves i retoc pictòric

- **Sistemes de presentació:** S'ha realitzat un estoig de conservació amb cartró coarrugat Premier Duo TM Archival E Gris exterior/ blanc interior (1,8 mm) i tela d'enquadernar Cialux gris perla tal i com ens han informat que es fa des del Taller de Restauració del CRAI de la UB.



VALORACIÓ FINAL:

La intervenció ha seguit els criteris propis de la conservació i restauració dins les necessitats i les valoracions del CRAI de la Universitat de Barcelona. Creiem que el resultat és molt satisfactori i que assegura la conservació del document per tal que pugui ser consultat i divulgat per les següents generacions. Només cal preservar el llibre en quan a les condicions d'emmagatzematge, exposicions o consulta pública. Especial importància en aquest aspecte té tant la seva bona manipulació així com les condicions climàtiques d'humitat i temperatura. Aquestes condicions haurien d'estar al voltant del 50% de HR i els 20°C. Sempre evitant fluctuacions sobtades.

RESTAURACIÓ FETA PER: Taller de Restauració i Conservació d'Obres d'Art ROSSELLBADIA S.L.

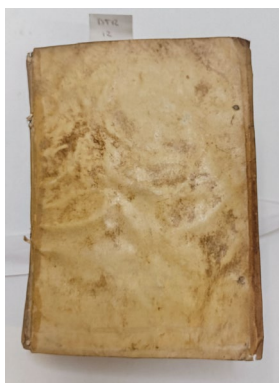
DATA final de la intervenció: Febrer de 2025

INFORME DE RESTAURACIÓ

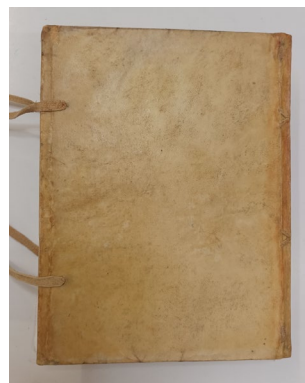
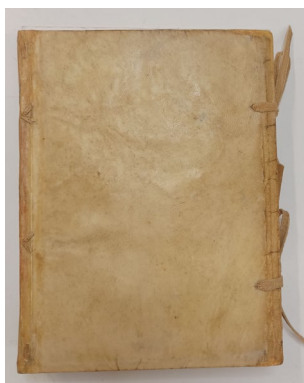
NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24

FOTOGRAFIES:

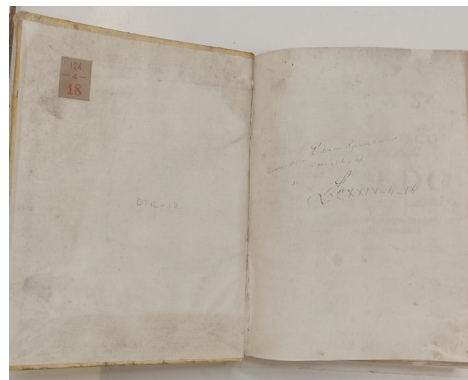
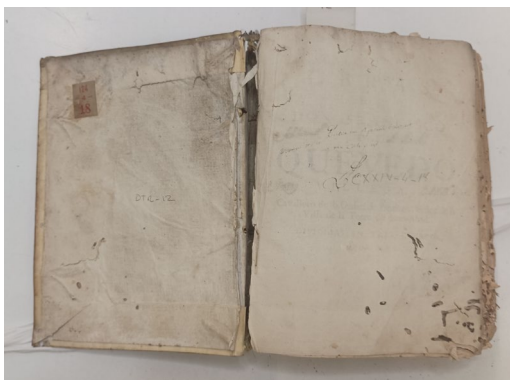
Cobertes



abans i després



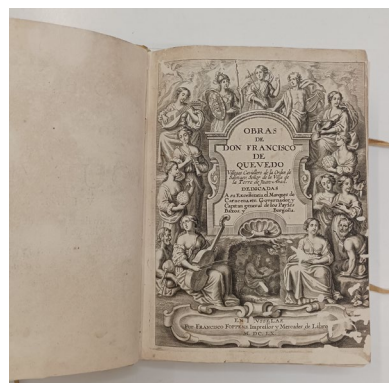
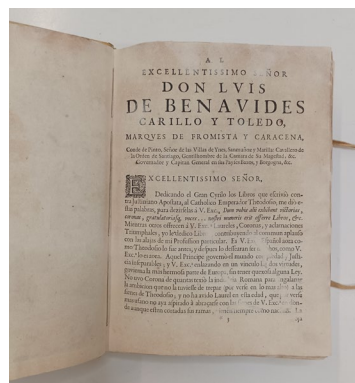
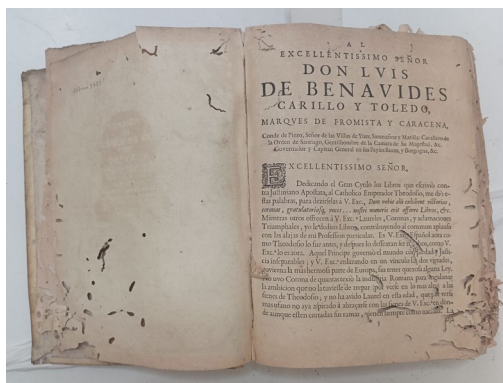
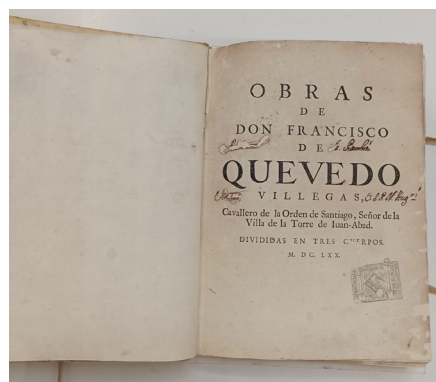
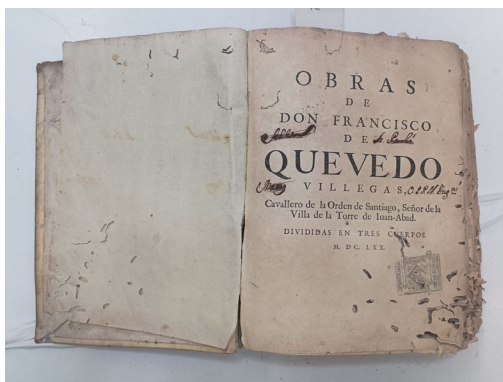
Primeres i últimes



abans i després

INFORME DE RESTAURACIÓ

NUM.FITXA RESTAURACIÓ: 5337/15.05.24



abans i després

